

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

www.philosophical-research.org

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α. ΠΙΕΡΡΗΣ

Περίοδος 2018-2019

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΛΒ' ΚΥΚΛΟΣ

Συνάντηση 18η

Πέμπτη, 4 Απριλίου

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΠΑΡΤΗΣ

Κύκλος Γ'

1) *Συνάντηση 11η*

Παρασκευή, 5 Απριλίου

2) *Ειδική Συνάντηση για το Έτος Λυκούργου*

Σάββατο, 6 Απριλίου

3) *Αρχαιολογική Συνάντηση*

Κυριακή, 7 Απριλίου

I

Είναι, Χρόνος και Κάλλος Το «Τέλος» της Ιστορίας

Μέρος III

Η Ιστορία ως Χρόνος Τελείωσης του Ανθρώπου:

*Ο Ελληνισμός και ο Κόσμος
από την Κατάρρευση του Μεταλλικού
Συστήματος στον Χρυσούν Αιώνα
(~ 1200 - 400 π.Χ.)*

*Ευχαριστώ από ρίζας καρδιάς όσους παρευρέθηκαν στο πνευματικό
μνημόσυνο της μητέρας μου την προηγούμενη Πέμπτη.*

Και όσους ήσαν παρόντες αν και απόντες.

Να βιούν αμέριμνοι για την αιωνιότητα.

Μετά την στάση εις αναπνοή αιωνιότητας επανερχόμαστε στην περίοδο του Κύκλου μας με τον νου ενιδρυμένο στο Φαίνεσθαι του Είναι.

Ο Αξων της ιστορίας στήθηκε στην αρχαϊκή Σπάρτη, και το βίωμα της φανέρωσης του Απόλυτου Είναι στο Κάλλος του Φαίνεσθαι δημιούργησε και τελειοποίησε τις Μορφές που το εκφράζουν.

Η καινή πνοή ζωής συνήγειρε πάντα άνθρωπο.

Και πρώτα συνεπήρε το Πελασγικό υπόστρωμα του Ελληνισμού στην Ιωνική επι-φάνειά του. Το Ιωνικό στοιχείο εμπνέεται από Δωρικό Έρωτα και αρχίζει να γεννά γέννες κραταιές από το μεγαλείο του Επικού στους γεωμετρικούς χρόνους μέχρι την πολυγονική έκρηξη του 6ου π.Χ. αιώνα. Αλλά ηττάται, και ο θρίαμβος του Δωρικού επί του Ιωνικού τον 6ο προοιωνίζει την νίκη της Σπάρτης επί της Αθήνας τον 5ο αιώνα π.Χ. Ο Πρωθήβης του Κάλλους ανάσσει αμογητί ανεναντίωτος, όπως στο Δυτικό αέτωμα του ναού του Διός στην Ολυμπία. («ρεία ζώντες»).

Και παραπέρα. Το Δωρικό συλλαμβάνει το Μεσανατολικό πολιτισμικό πεδίο και μεταμορφώνει το Δαιμονικό σε Ολυμπιακό πάρεδρο. Θα δούμε το νόημα του ψευδωνύμου «Ανατολίζοντος» ρυθμού στη Δωριστί εξελληνισμένη και Ελληνίζουσα Ανατολή του 7ου αιώνα, προοίμιο της Ελληνιστικής «Κοινής».

Ο θεματικός τίτλος της ομιλίας μου είναι:

*Η Δωρική Μεταμόρφωση του Μεσανατολικού (7ος αιώνας),
η Ιωνική Πρόσληψη του Δωρικού
και η Μεγάλη Ιωνική Προβολή (6ος αιώνας π.Χ.)*

Η ομιλία θα γίνει την Πέμπτη 4 Απριλίου, 8.30 το βράδυ, στην Αίθουσα Διαλέξεων του Μεγάλου Λόγου και Τέχνης (2^{ος} όροφος, Πλατεία Γεωργίου Α').

Η είσοδος είναι ελεύθερη.

Μετά την ομιλία θα υπάρξει χρόνος για συζήτηση.

II

ΑΠΟΛΛΩΝ ΚΕΚΑΛΥΜΜΕΝΟΣ
Η Μακρά Αγωνία της Ελληνιστικής Εποχής

*Η παρακμή της Σπάρτης
και το Φθινόπωρο του Κλασσικού Ελληνισμού
(4^{ος} – 1^{ος} αιώνας π. Χ.)*

Γ' Μέρος

Ο Ελληνισμός στην Τρικυμία του Χρόνου

Μελετούμε στο τρίτο μέρος του φετινού Κύκλου των Συναντήσεών μας την Ελληνιστική περίοδο σαν πλαίσιο για την έρευνά μας στην Σπαρτιατική παρακμή της εποχής, πάντα συνδυάζοντας πολιτική και πολιτιστική ιστορία.

Με αυτήν την λογική περιέγραψα πρώτα την γεωπολιτική φυσιογνωμία της Μακεδονικής παγκοσμιοποίησης στην μακρά διαδικασία σύνθεσης μιας Οικουμενικής Ολοκλήρωσης που κατέληξε στην Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία.

Εν συνεχεία, την προηγούμενη φορά, ανέλυσα την ιδιομορφία και τον χαρακτήρα της πολιτισμικής ταυτότητας της περιόδου σε όλα τα πεδία υψηλού πολιτισμού.

Και τώρα, τρίτον, αυτήν την Παρασκευή, θα επικεντρωθούμε στα θεμελιώδη κοσμοϊστορικά προβλήματα, οντολογικά και υπαρξιακά,

του κλασσικού Ελληνισμού στο Φθινόπωρό του. Από πού έρχεται, ποιος είναι, και που πάει. Να καταλάβουμε έτσι το Άνυσμα της Ιστορίας και τις οδύνες της Ελληνικής ψυχής σε εκείνη την τρικυμία του Χρόνου. Το χρειαζόμαστε για να ξαναπιάσουμε από την μεθεπόμενη φορά την έτσι διευρυμένη και εμβαθυμένη μελέτη της παρακμής της Σπάρτης και της τελικής Δωρικής αντίδρασής της σε αυτήν την παρακμή.

Ο θεματικός τίτλος της ομιλίας μου είναι:

Ιδεολογία και Πραγματικότητα στην Ελληνιστική Περίοδο:

η Μεγάλη Εσωτερική Διάσταση

και η Μακρά Προετοιμασία της Νέας Εποχής

Η συνάντησή μας και ομιλία μου θα πραγματοποιηθεί την Παρασκευή 5 Απριλίου, 8.30 το βράδυ, στην φιλόξενη Αίθουσα του Εμπορικού Συλλόγου Σπάρτης, Γκορτσολόγου 97.

Η είσοδος είναι ελεύθερη.

Μετά την ομιλία θα υπάρξει χρόνος για συζήτηση.

III

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

2019 Έτος Λυκούργου.

Η επαναφορά σε όλες τις αναλύσεις μου είναι πάντα τελικά στην Σπαρτιατική ακμή της αρχαϊκής εποχής, στο άνθος του Δωρικού «Κόσμου», του οποίου την κοινωνική και πολιτική θεμελίωση, τον τρόπο βίου και την κατεύθυνση υψηλού πολιτισμού, το «φωτεινό έργο», έθεσε ο Λυκούργος, ο «εργάτης του φωτός».

Από τους Δωριείς της Καθόδου, το πεπρωμένο των Σπαρτιατών ήταν κοσμοϊστορικής σημασίας.

Γιατί αυτών ειδικά, ρωτάει ο Πλάτων στους Νόμους.

Θα επιχειρήσουμε την αναπαύουσα απάντηση.

Και αυτή η απάντηση περιστρέφεται περί διπτόν άξονα με δύο σύμβολα. Έναν θεό του φωτός ως τελειότητας που ενανθρωπίστηκε στον (Σπαρτιάτη) Κούρο του κάλλους, τον Δωρικό Απόλλωνα. Και έναν άνθρωπο του νου, εργάτη του φωτός, που έκανε το τέλειο έργο,

τον Δωρικό «Κόσμο» της Σπάρτης, και αποθεώθηκε, τον Λυκούργο. Οι δε δύο συνδέονται στους Δελφούς και στην Ολυμπία.

Θεός ο Λυκούργος γιατί βρήκε την οικεία «τάξη» για τις αδέσποτες χρυσές ορδές των νεαρωδών του Απόλλωνα. Αυτή που τους ταίριαζε. Την καταδική τους.

Οι Σπαρτιάτες Δωριείς δεν «δανείστηκαν» οργανωτικές μεθόδους και τέχνες εκπολιτισμού από άλλους, από οποιουσδήποτε άλλους. Ούτε καν ακολούθησαν τον δρόμο σταθεροποίησης μετά την Κάθοδο των συγγενών τους Μεσσηνίων, Αργιτών, Κορινθίων. Αυτό τους στοίχισε τα πάνδεινα για πάνω από δυο εκατονταετίες. Αλλά όταν βρήκαν τον «τρόπο» τους, πέταξαν. Και έκαναν την Τρίτη και τελεσφόρο Επανάσταση στην ιστορία της ανθρωπότητας, στην πορεία του ανθρώπου προς ολοκλήρωση. Και ο τρόπος αυτός είναι ο Λυκούργειος «Κόσμος».

Θα φωτίσουμε το θέμα Λυκούργος σε όλες τις συνηρτημένες διαστάσεις του. Τα χρονολογικά ζητήματα. Την ζωή του. Την επιτροπεία του ανηψιού του. Το ξενιτεμό του. Την επιστροφή. Την «νομοθεσία» του. Την σχέση του με τα Ομηρικά έπη. Με τους Ολυμπιακούς αγώνες. Με τους Δελφούς. Με την διάρθρωση του Σπαρτιατικού βίου.

Θα αναλύσουμε την σχέση του Σπαρτιατικού «κόσμου» προς τα Κρητικά. Και προς τα λοιπά Δωρικά.

Και επί πάσι θα επικεντρωθώ στην Μεγάλη Ρήτρα και στις άλλες Λυκούργειες Ρήτρες. Για την ελάχιστη κωδικοποίηση σε «νόμους».

Και την μέγιστη δράση της πολιτισμικής πνοής συνοχής. Όπου την σταθερή σύνθεση δεν κάνει η βία της «κόλλας» αλλά η ερατή δύναμη της αρμονίας.

Θα ψάξουμε για το νόημα όλων αυτών, μέσα από την συνεξέταση αρχών και συγκεκριμένων θεσμίσεων.

Θα ασχοληθώ να μαζέψω ό,τι έχω πει για την Σπάρτη σε ένα όνομα.

Ο θεματικός τίτλος της ομιλίας μου θα είναι:

Λυκούργος Θεός

Για ευκολία αναφοράς επισυνάπτω χωριστά (δεύτερο συνημμένο) την σχετική μελέτη μου που πρόσφατα κυκλοφόρησα σε συνοδευτικό κείμενο.

Η συνάντησή μας και ομιλία μου θα πραγματοποιηθεί το Σάββατο 6 Απριλίου, 7.30 το βράδυ, στην φιλόξενη Αίθουσα του Εμπορικού Συλλόγου Σπάρτης, Γκορτσολόγου 97.

Η είσοδος είναι ελεύθερη.

Μετά την ομιλία θα υπάρξει χρόνος για συζήτηση.

IV

Στο Μενελάιον

Συνεχίζουμε τις επιτόπιες αρχαιολογικές αναλύσεις με την επίσκεψη αυτήν την Κυριακή στο Μενελάιον.

Θα εντρυφήσουμε στην σχέση των τριών προνομιούχων θέσεων θέασης του Ταΰγετου, Αμυκλαίου, Μενελαίου και Ακρόπολης Σπάρτης.

Θα συζητήσουμε την σχέση των τριών βασικών διαστρωματώσεων στην κοίλη Λακεδαίμονα, του Λελεγικού-Πελασγικού, του Αχαϊκού-Μυκηναϊκού και του Δωρικού.

Και θα μελετήσουμε το επιβλητικό μνημείο δίνοντας ταυτόχρονα λύση στο αρχαιολογικό και αρχιτεκτονικό αίνιγμα που παρουσιάζει.

Την αρχαιολογική επίσκεψη στο Μενελάιον για την συνάντησή μας θα κάνουμε την Κυριακή 7 Απριλίου στις 12 το μεσημέρι. Να συναντηθούμε εκεί στον αρχαιολογικό χώρο. Θα μιλήσουμε ενημερωτικά για αυτό στις συναντήσεις την Παρασκευή και το Σάββατο.

Από την προηγούμενη αρχαιολογική μας συνάντηση επί τόπου στο θέατρο της Σπάρτης, και από ομιλία μου για το ίδιο θέμα σε μια εκτός προγράμματος συνάντησή μας προ λίγου καιρού, συνέταξα μελέτη με τίτλο:

Το Θέατρο της Λακεδαίμονος

Φιλολογική και Αρχαιολογική Μελέτη

Σπαρτιατικής Αλλοτρίωσης

Την επισυνάπτω σε τρίτο συνημμένο.